

TEMA: PRAVOKOTNI KOORDINATNI SISTEM V RAVNINI

Z modro barvo so pisana navodila, zgledi in opombe, ki jih ni potrebno prepisovati. Preberi jih za lažje razumevanje.

UVOD: V prejšnjih dveh urah smo ponovili koordinatni sistem, zapis točke, zapis navpične in vodoravne premice. V tej uri bomo dodali še polravnine in pasove.

PONOVITEV: Ponovi izraze iz prejšnje ure. Opazuj sliko in zapiši pare številke in črke, ki spadata skupaj. Rešitve so na koncu dokumenta.

1 Abscisna os ali os x

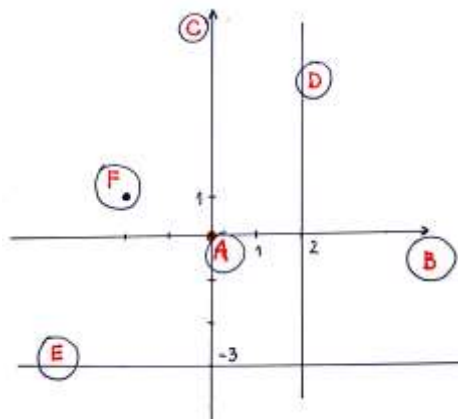
2 Točka $T(-2,1)$

3 Premica $y = -3$

4 Koordinatno izhodišče $O(0,0)$

5 Ordinatna os ali os y

6 Premica $x = 2$

GLAVNI DEL:

V zvezek si napiši naslednjo snov:

POLRAVNINE V PRAVOKOTNEM KOORDINATNEM SISTEMU

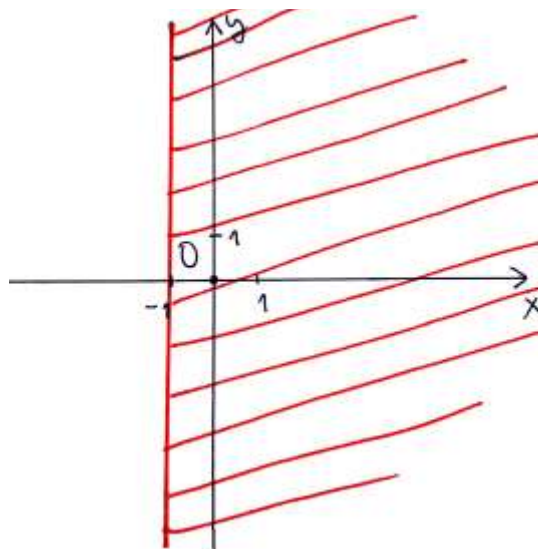
Vse točke (x, y) , ki imajo koordinate predpisane s pogoji **NEENAKOSTI** ($x < a$, $x \leq a$, $x > a$, $x \geq a$, $y < a$, $y \leq a$, $y > a$, $y \geq a$), ležijo v **polravnini**. Kadar točke na meji polravnine zadoščajo pogoju ($\leq$ ali $\geq$), narišemo **neprekinjeno premico**. Če točke na meji polravnine ne zadoščajo pogoju ($<$ ali $>$), premico označimo s **črtkano črto**.

PRIMER: V ravnini nariši vse točke, ki zadoščajo zahtevanemu pogoju:

a) $x \geq -1$

POSTOPEK RISANJA:

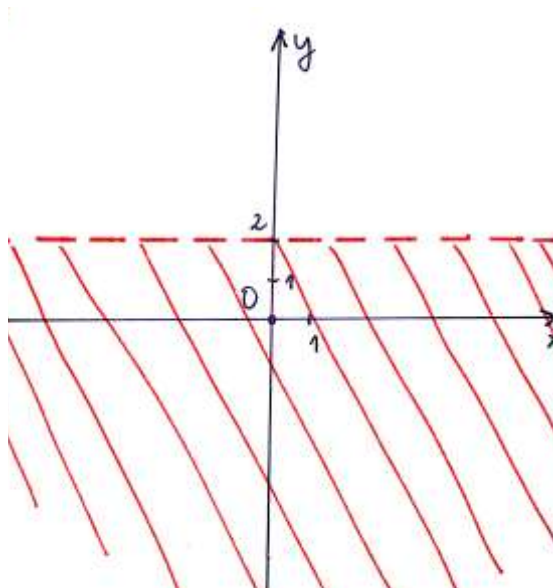
1. Meja je $x = -1$, kar iz prejšnje ure pomeni navpično premico.
2. Premico narišemo z neprekinjeno črto, ker je zraven znak enakosti ($\geq$)
3. Preberemo pogoj: "x večji ali enaki -1" in pobarvamo ustrezno polravnino glede na mejo

b) $y < 2$

POSTOPEK RISANJA:

1. Meja je $y = 2$, kar iz prejšnje ure pomeni vodoravno premico.
2. Premico narišemo s črtkano črto, ker meja NI zraven (ni znaka =)
3. Preberemo pogoj: "y manjši od 2" in pobarvamo ustrezno polravnino glede na mejo

VAJA: Reši zgled na desni strani na spletni povezavi v i-učbeniku:

<https://eucbeniki.sio.si/mat9/884/index3.html>

PASOVI V PRAVOKOTNEM KOORDINATNEM SISTEMU

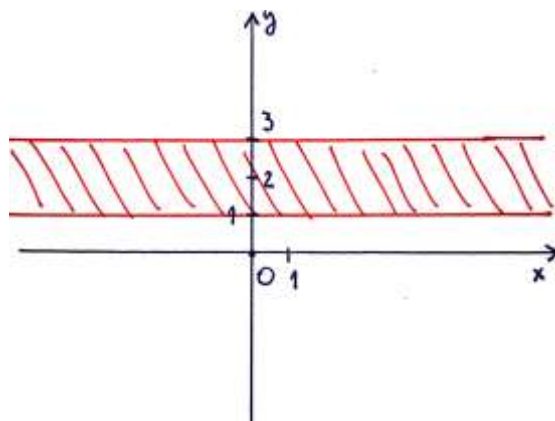
Pas je množica točk, omejena z vzporednicama. Za pas, prikazan v koordinatnem sistemu, ki ne vključuje točk na vzporednicah, velja pogoj $a < x < b$ ali $c < y < d$. Za pas, ki vključuje točke na vzporednicah, velja pogoj $a \leq x \leq b$ ali $c \leq y \leq d$. Pri tem so a, b, c, d poljubna realna števila.

PRIMER: V ravnini nariši vse točke, ki zadoščajo zahtevanemu pogoj:

a) $1 \leq y \leq 3$

POSTOPEK RISANJA:

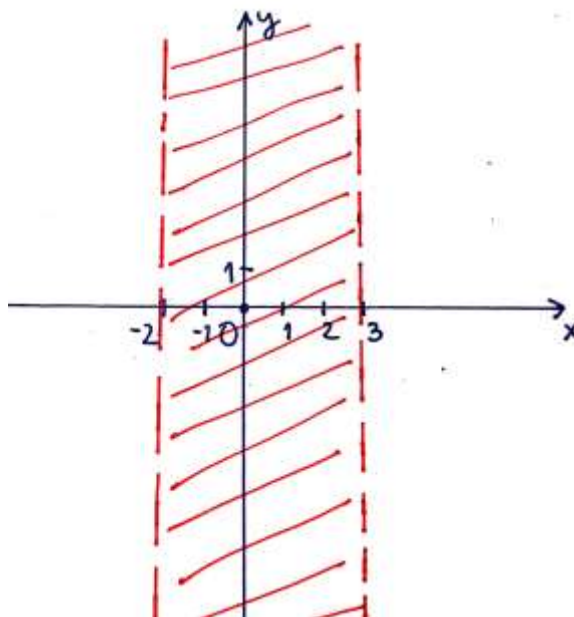
1. Meji sta dve: $y = 1$ in $y = 3$, kar iz prejšnje ure pomeni dve VODORAVNI premici
2. Premici narišemo z NEPREKINJENO črto, ker je zraven znak enakosti ($\geq$)
3. Pobarvamo pas med vzporednima premicama.

b) $-2 < x < 3$

POSTOPEK RISANJA:

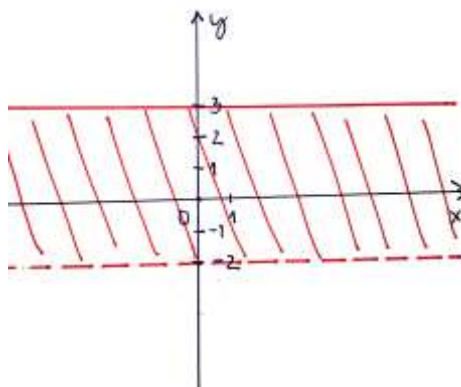
1. Meji sta dve: $x = -2$ in $x = 3$, kar iz prejšnje ure pomeni dve NAVPIČNI premici
2. Premici narišemo s ČRTKANO črto, ker meji nista zraven (ni znaka =)
3. Pobarvamo pas med vzporednima premicama.

c) $-2 < y \leq 3$

POSTOPEK RISANJA:

1. Meji sta dve: $y = -2$ in $y = 3$, kar iz prejšnje ure pomeni dve VODORAVNI premici
2. Premica $y = -2$ je ČRTKANA, premica $y = 3$ pa NEPREKINJENA
3. Pobarvamo pas med vzporednima premicama.

DOMAČA NALOGA:

Reši **nalogo 11** na internetni povezavi:

<https://eucbeniki.sio.si/mat9/884/index8.html>

Reši **nalogi 12 in 14** na internetni povezavi:

<https://eucbeniki.sio.si/mat9/884/index9.html>

REŠITVE PONOVIKVE: (1, B) (2, F) (3, E) (4, A) (5, C) (6, D)